

Høringssvar – Vigselsliturgi og forbønsliturgi for likekjønnede og ulikekjønnede par

Bakgrunn og innledning:

KM sak 17/16 fikk sin vedtaksform etter en svært lang indrekirkelig strid, og i tråd med klart endrede normer og praksiser i samfunnet for øvrig. I vedtaket erkjenner likevel KM at kirken ikke har klart å enes i spørsmål knyttet til homofilt samliv og likekjønnede par, og at vedtaket om utformingen av en liturgi for vigsel av likekjønnede må ta inn over seg denne uenigheten og ta hensyn til den.

Punkt 3 i KM vedtaket formulerer dette tydelig:

Et flertall i KM mener det i tillegg til dagens liturgier for ekteskap og forbønn for borgerlige inngått ekteskap mellom kvinne og mann, må utarbeides tilsvarende liturgier som inkluderer likekjønnede par og som kan brukes overfor alle par.

Av komitemerknadene fra vedtaket fremgår det at liturgien både skal være en tydelig markering av at begge syn på ekteskapet er legitime og likeverdige, og samtidig være av en slik karakter at den i både form og innhold ligger tett opptil någjeldende liturgi. Liturgiforslaget som er lagt frem i høringen har (uten at det er nevnt i høringen) lagt særlig vekt på siste del av denne forståelsen, og liturgiforslaget er således i stor grad en tilpasning av någjeldende liturgi, og i liten grad en selvstendig utviklet tekst for en annen teologisk forståelse av ekteskapet.

Det er selvsagt mulig å se på dette som en svakhet ved liturgiforslaget. Likhetsprinsippet har vært førende i utviklingen av liturgien, der målet om mest mulig fredelig sameksistens foreløpig er en sterkere kirkepolitisk drivkraft enn behovet for en teologisk utvikling av en selvstendig liturgi. Valget er likevel i tråd med den mest sakssvarende tolkningen av helheten i KMs vedtak, der punkt 2 i vedtaket understreker og betoner betydningen av at «uenigheten i (dette) spørsmålet teologisk bedømt ikke er av en slik karakter at det gudstjenestelige og sakramentale fellesskapet i Den norske kirke må brytes».

Nidaros bispedømmeråd vil primært gi uttrykk for en stor glede over at dette arbeidet er godt i gang og at en lang og vanskelig prosess i vår kirke nå ser ut til å nærme seg et slutt punkt. Sekundært vil dette høringsdokumentet slutte seg til de valg som er tatt med bakgrunn i kirkepolitisk situasjon og fortolkning av KMs vedtak, men vil likevel bemerke at liturgiene kan ha en ulik språkdrakt uten at prinsippet om likhet blir brutt.

Høringsspørsmålene:

I det følgende besvares høringsspørsmålene i den rekkefølge og med den nummerering de foreligger i høringsdokumentet.

1. Som nevnt i innledningen anser Nidaros bispedømmeråd (NBDR) at liturgiforslaget i stor grad balanserer utfordringene gitt i KMs vedtak. Det er likevel slik at vektleggingen av ordet «tilsvarende» i vedtakets punkt 3 kan få for stor vekt og dermed gå på bekostning av en tydeligere og bedre egnet liturgi for formålet. NBDR anser at Liturgiforslaget er i samsvar med KMs debatt og vedtak i sak 17/16 og har forståelse for valget som er tatt.

2. NBDR ønsker ikke at liturgiene skal ha forskjellige navn, men at begge skal hete «Vigselse». Dette understreker ordningenes likeverd, og de bør derfor ikke ha forskjellige navn. Skillet bør kun fremkomme som underoverskrift, og kan baseres på året for innføring av den respektive ordning: 2003-ordningen og 2017-ordningen.

3. NBDR anser de språklige endringer i alminnelige bestemmelser som gode og nødvendige. Tillegget i punkt 3 knyttet til avgjørelsesmyndighet hos forrettende prest, ønskes ikke tatt inn. Det bidrar etter vårt skjønn mer til å tydeliggjøre ulikhet og uenighet enn å mildne den.

Reservasjonsretten vil være kjent og avklart gjennom øvrig kirkelovgivning.

4. NBDR ønsker å bevare teksten fra Sal 36 som et av alternativene i den nye liturgien. Dette henger sammen med at NBDR ønsker andre tekster til den obligatoriske lesningen under punkt 4. Skriflesning. (se under 6)

5. NBDR mener den nye liturgien bør ivareta et kjønnsinkluderende språk der det er naturlig og ikke fraviker føringen om «tilsvarende liturgi». I innledning til lesningen vil det derfor være naturlig å skifte ut «ham» med «seg».

Videre synes formuleringen «velger å leve sammen» å være litt passiv. Den skiller seg også vesentlig fra 2003-liturgiens skapelsesteologiske begrunnelse for samliv: «Gud har skapt oss til...». Slik blir den både pragmatisk og byråkratisk, men NBDR ønsker en strammere og mer aktiv formulering. NBDR har formulert et forslag i den retningen vi ønsker.

Innledning vil med NBDR sine forslag være som følger:

L: Gud har skapt oss til å leve i fellesskap med **seg** og med hverandre.

L: **Mennesket er skapt til samliv, og når to vil høre** sammen i ekteskap, stadfester Gud dette fellesskapet med sin velsignelse.. (etc.)

6. NBDR ønsker Salme 36, 6-10 tatt ut som obligatorisk tekst og flyttet innledningsvis til pkt 2 som valgfri tekst.

NBDR foreslår 1 Mos 2:18 tatt inn som obligatorisk GT-tekst.

7. NBDR støtter høringens forslag.

8. NBDR støtter høringens forslag.

9. NBDR foreslår 1 Mos 2:18 tatt inn som obligatorisk GT-tekst. Dersom den allikevel blir stående som valgfri tekst, mener NBDR at vers 19-20 må tas ut.

Ellers er NBDR positive til tekstene og anser at de er egnet og passende når ulikekjønnede par ønsker å bruke 2017-liturgien.

NBDR foreslår i tillegg at følgende GT-tekster tas inn:

Ordspr 4, 23-27

Salme 100

Fork 4, 9-12

10. NBDR anser at kommentarer over også gjelder forslag til forbønnsliturgi der de er relevante.

11. Andre kommentarer er levert i innledningen.